

De sacrale ruimte in de vroegmoderne stad

Amsterdam, Amsterdams Museum
Kalverstraat 92, 1012 PH Amsterdam

vrijdag 30 oktober 2015

www.vnvng.eu

Inschrijven kan door zich vóór **20 oktober** aan te melden bij Griet.Vermeesch@vub.ac.be en door het overmaken van €20 (€10 tarief MA-studenten) op de rekening van de vereniging met vermelding "Jaarcongres 2015":

IBAN BE96 0682 3425 2805
BIC : GKCC BE BB (VNVNG te Brussel);

Incl. koffie, thee, lunch en receptie.

Kerken, kloosters en andere instellingen met een kerkelijke of semi-kerkelijke functie namen in de middeleeuwse steden letterlijk en figuurlijk een belangrijke plaats in. Dit bleef zo in de vroegmoderne tijd maar de politieke en religieuze veranderingsprocessen zorgden wel voor een aantal belangrijke wijzigingen. De ontwikkelingen in de Nederlanden vormen daar een treffende illustratie van. In het laatste derde van de zestiende eeuw zorgden de Opstand en de strijd tussen katholieken en protestanten voor een gevecht om de sacrale ruimte. De uitkomst van die strijd leidde tot aanzienlijke verschillen in de Habsburgse Nederlanden en in de door protestanten gedomineerde Republiek. In de Zuidelijke Nederlanden leidden de bouw van nieuwe kerken en kloosters en de herinrichting van bestaande complexen tot een hertekening en een nieuw profileren van het sacrale landschap. In de steden van het Noorden veroorzaakte de vaak seculiere herbestemming van de vele kerken en kloosters belangrijke wijzigingen in het stedelijke landschap: de publieke ruimte leek toe te nemen. De status van de bevoorrechte gereformeerde kerk en de positie van een aantal verboden en/of gedoogde religieuze groepen (katholieken, lutheranen, doopsgezinden) zorgden bovendien voor een complexe herordering van de sacrale, stedelijke ruimte en een nieuwe, in de praktijk te bepalen, grens tussen de private (sacrale) en publieke ruimte. Wat betekende dit voor het ruimtelijke gebruik en ervaren van het nieuwe stedelijke landschap? Het jaarcongres van de Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis wenst aan de hand van een aantal casestudies aandacht te besteden aan de evolutie en de functie van de stedelijke sacrale ruimte in de vroegmoderne Nederlanden.

Programma

- 10.20** Opening door **Joop Koopmans** (voorzitter) en jaarvergadering
- 11.00** **Ruben Suykerbuyk** (UGent): Belichaamde vroomheid in tijden van iconoclasmie. De problematiek benaderd vanuit de Zoutleeuwse kerkrekeningen
- 11.30** **Tiffany Bousard** (UvA Amsterdam): Rust in vrede? Funeraire rechten en ruimten ter discussie tijdens de Nederlandse Opstand (1565-1585)
- 12.00** **Dagmar Germonprez** (Universiteit Antwerpen): Restauratie van de katholieke infrastructuur in de steden in de Zuidelijke Nederlanden onder het regime van de aartshertogen Albrecht en Isabella (1598-1621)
- 12.30** Lunch
- 14.00** **Carolina Lenarduzzi** (Universiteit Leiden), Grensoverschrijdende katholieke claims? De grenzen tussen publieke en private ruimte voor sacrale doeleinden in zeventiende-eeuws Holland
- 14.30** **Justin Kroesen** (RUGroningen): De storm doorstaan. Continuïteit en verandering in de protestantse inrichting van middeleeuwse kerken
- 15.00** **Jo Spaans** (Universiteit Utrecht), Het religieuze landschap van vroegmodern Amsterdam
- 15.30** Koffie en thee
- 16.00** Discussie
- 17.00** Borrel